

Posamezna številka 6 vinarjev.

DAN izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, s dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80.—, Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglašanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znakmo.

Telefon številka 118.

Srbski in bolgarski narod
proti Turčiji.

Mir na Balkanu? — Zborovanje v »Slovanski besedi« v Sofiji. — Volja naroda. — Mnenje o vladi bolgarskega carja Ferdinanda ob njegovi 25letnici. — Ljudstvo hoče vojno. — Zborovanje v Belgradu. — Deputacija pri kralju Petru. — Pomirjevalni glasovi. — Odmev med podjarmljenimi brati. — Volja nevarnost raste.

Dasi se slišijo z Balkana zadnje čase glasovi o miru — vendar ne smemo in ne moremo slepo verjeti na diplomatske obljube — dokler se slišijo iz vrst naroda v Srbiji in Bolgariji tako navdušeni bojni glasovi, da jih obe vladi le s težavo skušata pomiriti. Bolgarija nima dovolj vzroka, da se vznemirja zaradi razmer v Macedoniji. — Srbija pa je razburjena zaradi turških in albanskih nasilstev v Stari Srbiji. Dasi so zahteve obeh teh dveh najmočnejših slovanskih držav na Balkanu tu in tam take, da sta obe državi sami nasprotni — vendar skupaj volja naroda lahko prisili obe državi, da se bolj odločno zavzemata za slovanske trpeče brate v turških pokrajinah. Dokler torej stoji italijansko turška vojna v negotovem štadiju, dokler politične razmere v Turčiji sami niso stalne, dokler so Albanci na nogah — dokler vse države okoli Turčije: Crna gora, Grška, Srbija in Bolgarija zahtevajo vojno proti turški nasilnosti — toliko časa se ne more govoriti — o miru.

Pretekli ponedeljek se je vršil v »Slovanski besedi« v Sofiji važen shod, na katerem se je pokazalo, kaj zahteva bolgarski narod! Rezervni podpolkovnik Probergerov je pozdravil delegate, ki so prišli od vseh koncev Bolgarije. Očrtal je razmere v Turčiji in je končal: »Tam umira naš narod in mi se sramujemo zase kot narod. S 400.000 bajoneti trpimo to sramoto. Sramujemo se, ker vidimo, da Bolgarija nima voditeljev, ki bi bili zmogljivi napovedati Turčiji vojno za osvobodjenje Macedonije in Adrianopolitane. Kar smo slišali, dokazuje, da Turčija ni država, ampak gnezdo parazitov. Turčija mora poginiti. Balkanski polotok mora biti last balkanskih narodov. — Geslo: Svoboda Macedonije in Adrianopolitane mora biti naše geslo na življenje in smrt.« — Dr. Vladov je na to dokazoval, da mirna politika Bolgariji samo škoduje. »L. 1895. je bila vstaja v Macedoniji potlačena s pomočjo bolgarske vlade — samo zato, da bi bil Ferdinand priznan za bolgarskega kneza. Slavili so Ferdinanda zato, da je pred 25. leti, zasedel prestol, da bi vladal polbarbarskemu narodu. Mi pa nismo bili polbarbari, ker je že pred njim knez Battenberg dobil slavo bolgarskemu orožju. Že 25 let — odkar vlada Ferdinand — je za delitev Macedonije. Car, ki ima za seboj hrabro bolgarsko armado, mora pomagati Macedoncem. Ferdinand ni doslej ničesar storil za Macedonijo. Pravi celo, da je proti avtonomiji Macedonije. Car pa je dolžan izpolniti zahteve naroda in mora iti z njim. Ako bolgarski narod pravi, da se mora njegov ideal uresničiti, mora car stopiti na čelo in sodelovati pri uničenju Turčije. On mora vesti bolgarski narod na boj za svobodo Macedonije — le tako izpolni svoje poslanje. — Delegat Kožuharov iz Varne je rekel: Vsi smo pripravljeni podpirati carja — ako pa neče slišati naših glasov, se naš drugi shod izpremeni v nar. konvent in izvedemo sami svoj načrt.« V istem smislu so govorili tudi dr. Nej-

čev, general Vazov (brat pisatelja romana »Pod jarmom«) in dr. Dimitrov. Pred »Slovansko besedo« so stale množice ljudstva, ki so klicale: vojna, vojna! Ta shod je sprejel resolucijo, v kateri zahteva: 1. Prebivalstvu Macedonije in Adrianopolitane naj se dajo pravice. 2. Turška vlada cela stoletja ne priznava teh pravic. 3. Velemoči so priznale pravico do avtonomije Macedonije. 4. Zadnji prevrati v Turčiji so bili uprizorjeni nalašč zato, da ni bilo treba ugoditi zahtevam krščanskih narodov. 5. Predlog gr. Brechtoldta ima samo namen zavleči to vprašanje. 6. Bolgarski narod smatra, za svojo dolžnost, da v imenu kulture in v korist svojega razvoja pripomore k osvoboditvi Macedonije. Zato zahteva bolgarski narod, 1. da bolgarska vlada mobilizira narodno armado, in da se proglasi avtonomija Macedonije pod general gubernatorjem, ki ga potrdijo velesile. 2. Ako bi se tej narodni zahtevi ne ugodilo, naj bolgarska vlada napove osvobodilno vojno — ker bo sicer nastal v državi nemir proti vladi.

Po tem shodu je narod na ulici cel čas klical: Smrt Turčiji! Živela armada! Živela svoboda Macedonije! Potem so bile demonstracije pred spomenikom carja Osvoboditelja in Vazila Levskega.

Iz tega se vidi, kako mnenje vlada med bolgarskim narodom. To kaže mnogo volje do boja — in sicer prav odločnega boja.

Enako zborovanje je bilo v nedeljo v Belgradu. Tudi tu se je pokazalo enako navdu-

šenje za vojno. V nedeljo dopoldne — je imela Narodna obrana v Belgradu veliko demonstracijsko zborovanje za zatiranje sobrate v Turčiji. Zborovanje je bilo izredno mnogobrojno obiskano in je bilo nazvočnega občinstva čez 3000. Med njimi je bilo zelo mnogo srbskih častnikov. Po mnogih bojevitih govorih so bile sprejete prav ostre resolucije proti turški vladi. Resolucije ožigosujejo anarhijo in zatiranje Srbov v Turčiji. Srbsko vlado se je pozivalo, da najostreje nastopi proti zatiranju Srbov v Turčiji. Srbski narod zahteva popolno zadoščenje od turške vlade, za padle sobrate pri Sjenici in Bijelopolju. Z klicem: »Zahtevamo vojno s Turčijo!« so se zborovalci razšli.

Po zborovanju se je podalo poročilo kralju Petru. Pravi se, da pojde prestolonaslednik v Rusijo — in da je to v zvezi z akcijo proti Turčiji.

Seveda se bolgarska in srbska vlada trudita, da bi pomirili take glasove. Tudi od drugod se svari pred vojno. Velemoči sedaj še mirno gledajo na vse to, ker smatrajo tako zborovanje za brezpomembno. Toda volja naroda raste. Posebno pa taki klici po svobodi niso brez odmeva onstran mej in dajejo Macedoncem in zatiranim Srbov na Kosovem polju mnogo nad do osvobodjenja. Zato je nevarnost tem večja in treba bo dobre diplomatske rešitve — da se sedanji nemiri na Balkanu pomirijo.

POLITIŠKA KRONIKA.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom? Iz Celja se nam poroča: Graški listi poročajo glede štajerskega deželnega zbora, da je upanje na njegovo delazmožnost postalo enako ničli. Pač so se trudili poslanci veleposestniške skupine več mesecev, da bi prišlo do pogajanj med strankami, in baje so tudi slovenski klerikalci obljubili, da se hočejo pogajati, vendar ni prišlo do pozitivnih predlogov in

direktnih pogajanj. Ovira je bila nadalje, da so bili v poletju poslanci večinoma izven Gradca. Med tem je pa prišla doba zasedanja delegacij in državnega zbora tako da na septembarsko zasedanje dež. zbora ni več misliti. Namestnik grof Clary baje namerava pogajanja do decembra še enkrat v tir spraviti. Konec decembra pa je tudi zadnji termin in če do takrat ne bo »šlo«, bo deželni zbor razpuščen.

Splošna politična situacija na Ogrskem. V nedeljo so priredili na Ogrskem več ljudskih shodov, na katerih je bilo izrečenih mnogo političnih izjav, ki so pa skoro brez izjeme enake barve in nimajo nikakega večjega pomena. Na enem shodu so prosili volilci svojega poslanca, ki pripada delovni stranki, da odloži svoj mandat, ker ni upošteval volje volilcev. V političnem življenju je sploh zelo malo izpremembe. Niti govor grofa Apponyja ne pomeni za situacijo nič novega. Ponovil je v svojem govoru le ono, kar so že opetovano trdili pred njim drugi govorniki. Edina novost na političnem polju je odredba ministra za notranje zadeve glede kolportaze. Ta odredba vsekakor omejuje kolportazo in podeljuje županstvom dovoljenje, da kontrolirajo pisanje časopisja.

Odredba o kolportazi na Ogrskem. Ogrski minister za notranje zadeve je izdal odredbo, da vživa svobodno kolportazo le tisti list, ki dobi za to oblastveno dovoljenje. Oblast lahko odreče svobodno kolportazo, ako list zagreši proti javnemu miru in redu, proti morali in rod-binskim skrivnostim in ako hujša proti kakšni konfesiji. Če obstajajo v konkretnem slučaju taki prestopki, ima vsakokrat presoditi pristojna oblast. Kolportirati more le tisti, ki je dovršil osemnajsto leto, a more imeti za to posebno dovoljenje in izkaznico s fotografijo od policije. Opozicijsko časopisje ostro napada to odredbo.

DOPISI.

Iz Radovljice. Pozdravljeno mi lepo meštee! Zopet se mi je napotila noga na večnem potovanju v tvojo sredo, da si napravim par opazk o tvoji zgodovini, o žitju in bitju tvojih prebivalcev. Daleč po svetu me je peljala moja pot, toda svetovni zapletljaji in dogodki so me utrudili, saj pa tudi vlada med velesilami naj-lepše soglasje — na papirju, kar trdi naš Berchtold, čeprav izpusti zadnji dve besedi, in brez skrbi se lahko napotim do tebe, da zopet pokramljava. Ali se spomniš, kako čudno in neprijazno so govorili ljudje, ko sva se zadnjič pogovarjala o sokolski veselici. Iskali so me, večnega Ahasverja, v raznih — menda celo študentovskih — krogih. Kaj ne, kako so smešni! Na bistvo so seveda pozabili. O priliki ti povem, kako izgleda tako iskanje pri raznih ljudeh, danes mi pa ti pripoveduj, kar veš in znaš. — Prvo pripovedovanje: Da se bliža popotnik prijazni Radovljici, gotovo blagruje prebivalstvo in njih sloga. Odkar imajo občinsko upravo v rokah maziljene glave, oziroma teh kimovci, gre vse tako tiho in skrivnostno izpod rok. — Vendar pa mora tujec, če gre skozi novi del mesta paziti, da se ne sprijazni z njim kak kolesar, ki se šteje za pešca in vihra ob česti po poti za pešce. Svetovalji bi vsem, da radi varnosti hodijo po sredi ceste in prepuščajo tisti, recimo troitoir, kolesarjem, avtomobilom in izvoščekom. Tiste table, če še eksistirajo, ki določajo stransko pot samo pešcem, bi se obrnile z licem na cesto. In tistih par kolov, ki še životarijo v nevarnost vozeči se gospodi, bi se tudi

prestavilo na cesto. — Bo lepše. — Tudi rado-vrednost se bo lažje pasla raz okna, posebno ko zraste katoliški dom — v tla — če bo tekel promet tik ob zidovju. Zato ni prav, da se košček sveta pred namišljeno stavbo katoliškega doma ne odstopi občini, da napravi ta še na oni strani pot za pešce, to se pravi, po sedajšnjemu za kolesarje. Mogoče naš gospod kanonik misli, da bo občina v odškodnino za tisto ped zemlje pozidala kar celo katoliško trdnjavo. Hvalevredno bi bilo. Sto let bi občani brez pokore hodili svobodno v nebesa. — Da pa očka župan ne vidi to razmer na dotični cesti, jim ni zameriti, ker so že malo betežni. Sicer pa sami itak nimajo besede. Kaj bi pa dejali v farovžu in za cerkvijo v kaplaniji. Ali gospod podžupan, mož duševne in telesne sile! Saj jo primahate časih iz Podmesta v »Abacijo«, da ošnete hranilnico s kaznujočim pogledom, ker vas ni dejala v direktorij. Mogoče pa sami študirate na kak kolesček. Če znate nemško tako dobro in to ste pridobili baje kar od agentov, mora že biti brihtnost na pravi strani — bo nobel — če bi imeli kak teč teč. Mogoče pa Martinek za cerkvijo ne dovoli. Gre po cesti kakor sedem žalosti, vendar ima pest, ki trdo drži. In kje ta kaplan nima nosu! Kaj n. pr. ima v občinski pisarni? Lece ni notri! Če je tajnik tako ubog na duhu, da rabi informacij, naj se potolaži, saj njegovo je nebesko kraljestvo. Morajo že biti skrivnosti, da jim je kos le maziljena roka. Zato so napravili na vrata, ki peljejo v sosednjo sobo bralnega društva, še eno bari-kado, da bi se ne utihotala kaka beseda od občinskih sej preko teh vrat. Vendar še ni čisto mirna njih vest, ker so nekoč ob priliki seje poslali v sobo bralnega društva občinskega policaja, da naj iztira nekega člana tega društva iz lokala. In dotičnik stanuje celo v graščini, kjer je občinska pisarna in bralno društvo! Če se dela tako, no — tako bolj prijateljsko — ni treba, da ve levica, da desnica. Mogoče je odpe-ljava vode od glavnega vodnjaka na trgu bila tudi bolj tako prijateljsko napravljena? Šteje naj občina belice za uslugo — prijateljsko. Zato ni bil prejšnji odvod vode zadovoljiv, ker ni služil gotovim privatnim namenom. Prijateljsko! Tako je prav! Na uho, pri dvakrat zabitih vratih, javne seje! Dolgopeti policaj, bodi blagoslovljeno to ime, pa v društvu meče na povelje člana na cesto. Malo objestni smo, toda red mora biti. Kam pa pridemo, če bi se zvedelo le vsako deseto — tako podrokoprijateljsko, ki ji učinijo te modrosti pod zaščito suhega kanonikovega blagoslova. Da pa spada v to četo nesmrtnikov tudi okraja najvišja glava, bi bilo odveč omenjati. Povsod se vidi njena pridna roka in bistri duh njen. V svojih delih bo žive-la. In kadar bodo stopali meščani po troitoirju ob cesti pod Radovljico proti kolodvoru, spminjali se bodo zlatih časov. — Ta cesta je bila preozka v oči-gled prometu. Zato se je razširila in pridobljena širina se je porabila za — troitoir, ki je nekako 15 cm višji od ceste. Gospod glavar, varni ste sedaj pred vozovi na tej pešpoti in promet je olajšan, ker se je vaša modrost umaknila na troitoir. Učinili ste tako, da bi se ponas-lal celo podžupan z njo. Gotovo je zavidljiv. Projektiran most iz mesta v Predtrg čez Dol bo tudi skoro dodelan. Nesmrtno delo pa bi bilo, da se zveže vas Lancovo preko Save z mestom potom visečega mostu. Rentiralo bi se dobro in raz ta most bi se raznašala slava točnosti vaše pisarne. — Bilo bi veselje, posebno v onem hotelu, kjer ga itak ne manjka, kadar so mamica dobre volje. Seveda bi Martinek v kapla-

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja
(Dalje.)

Ko sem ustopil, je dvignil oko od knjige ter me pozdravil s pogledom, v katerem je bilo nekaj prežedečega in zlovoljnega.

»Brigadni poveljnik Gérard?«

»Na uslugo, visokost.«

»Prcsiti vas moram predvsem za vašo častno besedo kot mož in kot vojak, da ostane vse, kar se zdaj godi med nama, vsakomur drugemu tajno.«

Vraga, začetek je bil nadebuden; toda kaj mi je preostajalo drugega, kakor ugoditi njegovi zahtevi?

»Vedite torej,« je izpregovoril, »da je s cesarjem pri kraju.« Povesil je bil glavo in je govoril tako počasi, kakor da se besede le trudoma izvijajo njegovim prsim. »Jourdan v Rouenu in Marmont v Parizu sta prestopila k beli kokardi; Talleyrand je pregovoril Neyja k istemu koraku. Jasnje je kakor beli dan, da je zaman vsak nadaljni odpor, ki bi koplčil samo gorje na našo ubogo deželo. Predložil bi vam torej vprašanje, ali ste pripravljeni, polastiti se z mano vred cesarjeve osebe, izročiti ga za-veznikom in preprečiti tako nadaljnjo vojsko?«

Ta sramotni predlog me je osupnil tako zelo, da nisem bil zmogel odgovora. Kaj pomenijo te besede? Mož, ki sedi pred mano, je vendar cesarjev najstarejši prijatelj in je prejel od njega več dokazov naklonjenosti kakor katerikoli drugi! On pa si je potkal s svinčnikom

na zobe, poškilil name od strani ter vprašal čez nekaj časa: »Torej?«

»Malo gluhi sem na enem ušesu, in so stvari, ki jih nikakor ne razumem; zato mi pač dovolite, da se vrnem k svoji službi.«

Vstal je in mi položil roko na ramo. »Ne bodite vendar tako trdoglavi. Saj veste, da je senat zoper Napoleona in da se tudi car Aleksander noče več pogajati z njim.«

Vročica mi je šinila v glavo. »Gospod,« sem zaklical, »izvolite si zapomniti, da se me-nim figo za carja Aleksandra in za vaš senat.«

»Tako?« pravi on zateglo, »za koga se pa menite potemtakem?«

»Za svojo čast in za službo svojega premi-lostnega gospoda, cesarja Napoleona.«

»To je vse prav lepo,« odgovori on čemerno in skomizgne z ramami, »a dejstva so vendarle dejstva, in pameten mož mora računati z njimi. Ali se hočemo upirati volji vesolj-nega naroda? Ali naj si nakoplremo povrhu vse nesreče še državljansko vojno? In naposled, naša vojska se je skržila; vsaka ura prinese vest o novih prebežnikih. Se je čas; v naših rokah je možnost, da si zagotovimo mir, in vrhutega nam je obljubljeno kraljevsko plačilo, ako iz-ročimo cesarja.«

Izpreletel me je takšen trepet besnosti, da mi je zarožljala sablja ob stegnu. »Monsieur,« mu kriknem v obraz, »da sem moral dočakati dan, ko se maršal francoski ne sramuje tolikš-nega ponižanja! Odpravite to reč sami s svojo vestjo, kakor veste in znate; a jaz vam prise-gam v tej minuti, da bo stal meč Etiennea Gé-rarda med cesarjem in njegovimi sovražniki, dokler me sam ne odveže te dolžnosti.«

Moje besede in geste, s katerimi sem jih iz-govoril, so me genile tako zelo, da mi je glas odpeval in bi se bil kmalu razjokal. Ah, da

me je mogla videti vsa armada v tistem tre-notku, ko sem oznanjal z roko na srcu svojo vdanost do nesrečnega cesarja! Bil je res eden izmed najzvišenejših hipov mojega življenja.

»Dobro!« je dejal maršal in pozvonil lakaju. »Odvedite gospoda brigadnega poveljnika Oé-rarda v salon!«

Mož me je spremil v sosednjo sobo in mi velel sedeti. Jaz seveda nisem čutil druge želje, kakor da pridem brž od tod, in nisem mogel raz-umeti, zakaj me zadržujejo. Če si bil v vaju v dolgih vojnah, nositi venomer isto uniformo, se v palačah ne čuti domačega.

Ko sem presedel tako četrte ure, se odpro vrata iznova, polkovnik Despienne stopi čez prag. Moj Bog, kakšen pogled je nudil ta mož! Obraz mu je bil bléd kakor gamaše telesnega gardista, oči debelo izbuljene, žile na čelu nabrekle in brada naježena kakor kožuh jeznega mačka. Govoriti ni mogel — ne, bil je preveč besen — le grgrajoče glasove je davil iz sebe, ki so zveneli kakor »morilec!« in »modras!« ter stiskal pesti.

Po teh znakih sem videl takoj, da so mu stavili isti predlog kakor meni in da se mu je odzval ravno tako kakor jaz. Res so nama bile ustnice zapечатene z dano obljubo, a vendar sem smel zamrmrati kakor sam pri sebi: »Ostudno! Nezaslišano!« tako da je vsaj videl, da sem istega mnenja kakor on.

Ko hodi on tako s svojimi dolgimi koraki po sobi semtertja, jaz pa godem odobravaje v svojem kotu, nastane zdajci v kabinetu, ki sva ga bila pravkar zapustila, čuden šunder in hrup; bilo je kakor renčanje hudega psa, ki je nekaj popadel. Sledil je tresk in glas, ki je zaklical na pomoč. Midva planeva noter, in bogme, da nisva prišla prezgodaj.

Stari Tremeau in Berthier sta se valjala

na tleh pod prevrnjeno mizo. Rumena, koščena roka stotnikova je držala maršala za vrat; nje-gov obraz je bil že ves zasinel, in oči so mu buljile daleč iz jam. Tremeau pa je bil ves nor od gneva; pene so mu stale na ustnicah, in iz-raz njegovih črt je bil tak, da sem se ga pre-stašil. Prst za prstom sva mu morala odtrgati od žrtve; prepričan sem, da bi drugače ne bili izpustili maršala, dokler ne bi bil izdihnil. Nato je vstal in zakričal: »Hudič me je zapeljal v iz-kušnjava! Da, da, hudič me je izkušal!«

Berthier je slonel ob steni, držal se za vrat in majal z glavo ob bolečine.

Tako je minilo nekaj minut; zdajci pa se odgrne težka, modra zavesa za Berthierjevim stolom — in cesar stopi med nas. Kakor blisk se postavimo vsi trije stari vojaki v vrsto in salutiramo, vedeli pa vendar nismo, ali čujemo ali sanjamo, in si nismo upali verjeti očem. Na-poleon je bil v zeleni lovski uniformi in je držal v roki svoj mali jahalni bič s srebrnim roča-jem. Po vrsti nas je pomeril s tistim strašnim smehljajem, ki ga niso bile deležne niti oči, niti čelo — in slehernega med nami je izpreletela zona ob tem pogledu. Nato je stopil k Berthierju in mu položil roko na ramo.

»Ne srdite se, dragi knez, zaradi teh udar-cev, ki so vam le v čast!«

Zdaj je bilo v vsem njegovem vedenju ne-kaj reskončno milega in prikupljivega. Nikogar nisem poznal v življenju, ki bi bil znal dajati našemu jeziku omamnejše blagolasje in v čig-ar ustili bi bil zvenel trje in strašnejše.

»Umoril bi me bil!« je tožil Berthier, ma-jaje še vedno z glavo.

»Ne, ne; jaz bi vam bil že priskočil na po-moč, če vas ne bi bila slišala ta dva oficirja. Upam, da niste resno poškodovani?«

(Dalje.)

niji ne smel biti prikrajšan, saj je on steber poljubnega gibanja. In da temu delu ni vsak kos, kažejo ravno prejšnji neuspehi na polju razdora. Kmalu bo en hlev in en pastir v tem prijaznem mestecu in Martinak bo vihnel bič — tudi nad svojimi. — Gorje pa vsem v tem Avgijevem hlevu, če pride gospod, ki bo ločil dobre od hudobnih.

Narodna veselica v Mestinju, ki jo je priredilo v nedeljo 1. septembra »Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogasno-kozjanski okraj« pri Smelju, se je neprisilovano lepo obnesla. V soboto je namreč cel dan bilo in tudi v nedeljo dopoldne je bilo deževno ter še popoldne je dežilo od časa do časa. Vkljub temu se je nabralo domačega ljudstva in pa posebno gostov iz Šmarja, St. Vida, Rog. Slatine, Rogatca, Kostivnice, Lemberga, Sladkegore, Pristove, Podčetrka itd. toliko, da so bili vsi notranji prostori polni. Najprej je bila na vrtu dvodejanka »Kateri bo?«, katero so cenjeni igralci pod vodstvom g. visokošolca Strmškega jako dobro rešili. Nato se je razvila ob zvokih humske godbe prijetna zabava, ki je trajala precej pozno v noč. Pesem se je vrstila za pesmijo, vmes pa so se sukali plesalci pari. Društvo je prireditelju v vsakem oziru zadovoljivo in izreka vsem, ki so k uspehu na katerikoli način pripomogli, toplo zahvalo.

DNEVNI PREGLED.

Tatvina na evharističnem kongresu. Vsi klerikali delajo sedaj veliko reklamo za evharistični kongres in seve tudi brumni »Gorenjec«. Ta list pravi, da odide v sredo 11. t. m. ob 8. uri 20 minut jutraj iz Ljubljane poseben vlak na Dunaj ter koncem notice pristavlja uprav neumestno: »Pozor na tatvine!«, kakor da se bodo s tem vlakom vozili sami tatovi. Pobožni »Gorenjec« sramoti Slovence tako pred vsem svetom. — Mi pa pravimo: Pozor pred tatovi, t. j. pred tistimi, ki bodo za časa evharističnega shoda izžemali ubogo katoliško ljudstvo.

Oswaldova perfidnost. Iz Idrije nam pišejo: Vsako soboto se naš c. kr. katehet Oswald malo povallja v »Slovenec«. Tako tudi preteklo soboto! Govori o tem, da so bili zadnjič pri ministru zastopniki občine s poslancem Ganglom in so mu izročili prošnjo za večji državni prispevek obrtno-nadaljevalni šoli v Idriji. Da je ta prošnja opravljena in utemeljena, je vsakemu jasno, kdor ni popolnoma udarjen s slepoto in neumnostjo. Obrtni in trgovski vajenci so tudi sinovi eraričnih delavcev, ergo je erarijeva dolžnost, da skrbi za izobrazbo otrok tistih delavcev, ki mu pridobivajo milijone čistega dobička. To je vendar popolnoma jasno. Slama mora gledati pri ušesih tistemu, ki tega ne razume. — Jasno je tudi, da ne more obrtno-nadaljevalna šola izhajati brez denarnih sredstev. Ker pa je deželni odbor ustavil svojo podporo, mora šola dobiti podporo drugod. Občina je sklenila zvišati podporo, a ravno zabavljač Oswald je bil tisti, ki je proti zvišanju rekuriral! Sedaj pa pravi onisti Oswald, da je za mesto poniževalno, če prosijo podporo šoli! Mesto ne sme šole podpirati, prositi pa tudi ne sme za podporo. Z drugo besedo se pravi tej klerikalni Oswaldovi logiki: take šole sploh ni treba, zato ker ni — verouka! — Verouk pa sodi v tako šolo kakor pest na oko. Taka šola je strokovna šola, kakor recimo lemenar, kjer se ne uče trgovanja in prirežavanja podplatov, ker to ne spada tja, kakor ne verouk v obrtno-nadaljevalno šolo s trgovskim tečajem. Tiste uvede naj se porabijo za strokovno izobrazbo vajencev, da bodo kdaj dobri obrtniki in trgovci. Njih najboljši verouk je poštenost, rečnost in solidnost. Sploh ne vemo, zakaj se Oswald tako žene za yeroukom, ko vendar vemo, kako opravlja ta posel na rudniški ljudski šoli! Mi mislimo, da je ministrstvo za javna dela bolj dolžno podpirati obrtno-nadaljevalno šolo v Idriji, nego pa naklanjati c. kr. katehetu Oswaldu denarne podpore za romanje v Jeruzalem. In rečemo še to-le: Ako ostane ta prošnja brezuspešna, bo to »zasluga« klerikalnih intrig in hudobij, ki utegnejo šolo celo ubiti! Obrtniki in trgovci naj se pa lepo zahvalijo Oswaldu!

Uslišane so bile naše Marijine device. V slučaju lepega vremena je hotelo prirediti naše prostovoljno gasilno društvo v Stražišču pri Kranju dne 1. septembra veselico s plesom. Seveda ni bila povsede veselica s plesom našim Marijinim hčeram. Radi tega so sklenile že štirinajst dni poprej moliti in prositi boga zato, da bi ljubi bog dodelil na dan, ki bi se imela vršiti veselica, deževno vreme. In res naše Marijine hčere, takozvane »sitarice«, so bile uslišane. Veselica se je morala torej res vsled slabega vremena odložiti na drugo nedeljo. Zato ni čuda, da nam že celih štirinajst dni dan za dnevom dežuje in da nam otava na travnikih že ves ta čas v mokroti gniže vsled vednega dežja, kateheta prosijo boga naše Marijine hčere za cela dva tedna. Kakor vi nam pobožne žene, tako bodemo tudi mi vam privoščili ceno mleka še nekoliko večjo, da se bodete še bolj želele kakor ste se zadnjič ko smo vam za par vinarjev mi kmetje mleko podražili. Torej ne nadlegujte več ljubega boga za vedni dež, ker plesali bomo tako ali tako, če ne v lepem vremenu, pa v grem. Vrtili se pa bodemo, in sicer pošteno, kadar se bodemo enkrat zavedli. In vam pa svetujem, pobožne žene, pardon dekleta, da ne prosite boga več za dež, ampak prosite raje boga, da vam on nakloni vsaki enega čvrstega fanta, katerih vem da ste bolj potrebne, nego mi vsakdanjega dežja. Čeprav ste že vse bolj v letih. Odklenkalo mislim, da vam še ni v tem oziru. Na svidenje torej v nedeljo, Marijine dekleta!

Novo občinske volitve v Prečini so že razpisane, oziroma je volilni imenik že na razpolago. Prečinski župnik je sklical zaupni sestanek, na katerem je predlagal naj se voli Franc Vintar zopet za župana, češ, vsaj je razsodba okrognega sodišča dokazala, da je nedolžen, (o to pa to!) in da so se prve volitve vršile pošteno. Vintar je to pohvalo poslušal zunaj pred

vratih in ko mu je srce samega veselja je preveč poskakovalo, se ni več zdržal, vstopil je med zborovalce, kot Krist pri smrti med svoje zbrane učence. In tako je tisti župnik Šnidovnik, ki za potrebno novo cerkev rad nadleguje tudi liberalce, zopet vrzel baklo razdora med volilce. Pakljalci so tudi Jarca iz Ljubljane, ki pa je iz previdnosti to pot svojo misijo poveril kandidirskemu županu, ki je že »vse potrebno ukrenil«, da bodo tudi to pot klerikalci — propadli.

Kaj je s 25% draginjno doklado učitelstvu? Kranjski deželni odbor že skoro eno leto odlašal izvršiti sklep deželnega zbora, da se da učitelstvu 25% draginjno doklado.

Obsojena župnikova pohlepnost. V župniji Sv. Miklavža na Polju (v kozjanskem okraju) je za župnika zagrizeni klerikalno-politični petelin Drogenik. Ta se je pred leti hotel polastiti pokopališča, češ, da je cerkvena last, dočim je občina branila dotični kos zemlje kot občinsko last in vložila tožbo na okrajno sodnijo v Kozjem. Dne 24. junija 1911. je sodnik dr. Tombah razsodil, da mora tožena občina Sedlarjevo odstopiti pokopališče cerkvi in plačati stroške. Občina se je pritožila na okrajno sodišče v Celju, ki je razsodilo, da se ima vršiti nova obravnava v Kozjem. Pri drugi obravnavi je bilo zaslišanih nad 40 prič. Okrajno sodišče je razsodilo kakor prvič. Občina je zopet napravila priliz na okrajno sodišče, ki je sedaj razsodilo, da ostane pokopališče last občine in da mora cerkev ozi. župnik plačati vse stroške v znesku okroglo 1600 svitlih kronic. Ubogi Drogenik! Sedmo leto je v Sv. Miklavžu za župnika, pa je izgubil doslej že 20 tožb. Vedno se prepira in krega, po celi fari je napravil sovraštvo in prepil. Lep Kristusov namestnik! Lepe zglede daje mladini! Ali so morda tudi v tej fari liberalci krivi, da vera peša?

Profesorska imenovanja. Pravi učitelj državne realke v Idriji, dr. Ivan Pregled je premeščen v Kranj, profesor Anton Sušnik v Kranju je premeščen na I. državno gimnazijo v Ljubljani. Pravi gimnazijski učitelji so postali suplenti: dr. Jožef Ecker v Lincu, premeščen v Kočevje; Ivan Krajec, zdaj v Kranju, na realko v Idriji; Vincenc Marinko druge gimnazije v Ljubljani na drž. gimnazijo v Kranju; Jožef Maru v Trstu nad rž. gimnazijo v Kranju; Jožef Schweiger ljubljanske realke na II. drž. gimnaziji v Ljubljani; začasni učitelj v Kočevju je postal Oton Lax.

Umrli je v Novem mestu v pondeljek popoldne žena znanega naprednega gostilničarja in mesarja g. Gačnika, Blag ji spomin!

Cvetlični dnevi. Uspehi truda za prireditev vseslovenskega cvetličnega dneva se že kažejo. Ne samo, da smo dobili obvestilo, da bodo tudi mariborski, slovenjegraški in kamniški Slovenci zbirali v namen cvetličnega dneva, je dobilo centralno vodstvo za I. vseslov. cvetlični dan v roke g. Milka Nagliča iz Ormoža, kjer je ženska podružnica Ciril-Metodove družbe priredila dne 1. septembra cvetlični dan 128 K. iz Trčiča na Gorenjskem zbirko 120 K. mesto prireditve cvetličnega dneva, iz Velikih Lašč 100 K kot dohodek cvetličnega dneva, ki ga je priredila C. M. D. in iz Metlike 30 K. ki sta jih zbrali C. M. D. in Sokol, ker ni bilo mogoče prirediti cvetličnega dneva. Ponosni na ta prvi uspeh pozivamo še enkrat vse slovenske kraje, da prirede svoj cvetlični dan ali pa v ta namen zbero kako vsoto: Na novo sta priglasili prireditev cvetličnega dne za 8. septembra moška in ženska podružnica C. M. D. v Ribnici in tel. društvo Sokol na Proseku, kjer se bo obenem s cvetličnim dnevom vršila »Hajdrihova« slavnost. Vsa čast slovenski požrtvovalnosti in zavednosti.

Droblj iz Štajerske. Vpisovanje učencev na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vrši 16. septembra t. l. od 8. do 12. ure dopoldne, in sicer od 8. do 10. ure v I. razred, od 10. do 12. ure pa v II. do IV. razreda. Ob 10. uri istega dne so sprejemni izpiti za I. razred. — Občni zbor Slovenskega čebelarkega društva za Spodnje Štajersko se vrši na dan otvoritve čebelarke razstave dne 15. septembra ob 3. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Čebelarji in njih prijatelji, pridite mnogobrojno! — Veliko veselico priredi Slovensko čebelarstvo društvo za Spodnje Štajersko v nedeljo 15. septembra t. j. na dan otvoritve čebelarke razstave zvečer ob 8. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Sviral bo celjski salonski orkester, peli bodo pevci »Slov. del. podp. društva« in igrala se bo veseloigra v štirih dejanjih »Čebelarjev god.« Ta užitek si naj privoščijo vsakdo, ker bo vstopnina nizka. — Planinsko veselico pri Sv. Anežu na Pohorju priredi podravska podružnica S. P. D. dne 8. septembra na prijazni trati krog Ruške koč. Ob 10. uri, po maši, se blagoslovi in otvori nova stavba »Planinka«, ki bo letoviščarjem in hribolazcem varno zavetje. Opozarjamo zlasti mladino, da se bo ob zvokih pohorske godbe veselo rajala na pohorskem plesišču. — Razkritja spominske plošče Flegeričeve na njegovem domu v Vodranjih pri Središču letos ne bo, ampak se bo to leto samo postavil nagrobni spomenik. — Prijateljski sestanek maturantov mariborskega učiteljskega I. 1869. se vrši dne 7. in 8. septembra v Škofji Loki pri tovarišu Flisu. Izmed maturantov še žive: Vladko Flis, učitelj v Škofji Loki, Fr. Jurkovič, ravnatelj v Šmarju, Fr. Košutnik, nadučitelj v Dramljah, Janko Robič, ravnatelj v Ljutomeru, Simon Srahotnik, učitelj v p. v Gomilci, Josip Šinko, župan v Središču in Evarist Valenko, nadučitelj v Feistritzu. — Štajersko gozdarsko društvo razglašuje, da se bo iz drevnisk društva v Kapfenbergu, v Kornbergu pri Feldbachu ter v Olblarnu v Gornji dolini Anže oddalo na spomlad 1913 približno 700.000 močnih in zdravih gozdnih sadik, večji del triletnih smrek ter nekaj dvehletnih borov in mecesnov. Oziralo se bo v prvi vrsti na male kmečke posestnike, občine in podružnice štaj. kmet. družbe. Zglasiti se je pisмено čamprej, najkasneje pa do konca decembra 1912 pri

osrednjem vodstvu štaj. gozdarskega društva v Gradcu, Brockmannsgasse 72.

Pet dnc zopora je dobil posestnik Blaž Romih iz Jelc pri Kozjem, ker je iz neprevidnosti pustil viseti nabito puško v kamrici za obleko. Devetletni sinček Joško je, ko ga starši niso videli, puško vzel in se ž njo igral. Puška se je sprožila in strel je zadel devet mesecev starega brata Miheca tako nesrečno, da je v par minutah umrl.

Konj se je splašal 30. avgusta Jurju Lesjaku iz Gruškovca na ulici v Ptuj. Podril je v diru najprej nek deklico in jo lahko rnil. 72letno Nežo Mohorko iz Jurovca in dva otroka, ki jih je peljala, je povozil s tako silo, da so jih vsled težkih pškodb morali odpeljati v bolnišnico. Nato je povozil nekega Novoselnika iz Cvetlina.

Zaradi avtomobilov je prebivalstvo v Zgor. Savinski dolini slno razburjeno. Zadnji čas se je zgodilo toliko slučajev nevarnosti in nesreč, da je to povsem opravičeno. Dne 27. julija je pri Rečici povozil nek avtomobil dvoje goved posestnika Ant. Robnika iz Radmirja, ki jih je peljal s sejma. Dne 3. avgusta je nek avtomobil na cesti med Ljubnem in Lučmai poškodoval 11letnega Ant. Sedmaka. Dne 15. avgusta je vozil neki avtomobil na cesti med Mozirjem in Lučmai in bi bil kmalu zavozil v Savinjo. Isti je srečal na cesti voz Jožeta Kapušarja iz Ljubnega, ki se je peljal v Solčavo. — Voznik je z velikim trudom zadržal splašene konje. Pozneje je srečal isti samoder poštni voz iz Solčave v Ljubno. Konja sta se splašila in le s pomočjo dveh orožnikov, ki sta se s pošto peljala, se je posrečilo, ju obdržati. Ljudstvo zahteva, da se na ozki cesti med Ljubnim in Lučmai prepove vožnja z avtomobili.

Nesreča na angleškem parniku. Ko je odplul pred nekaterimi dnevi parnik »Retriever«, ki je last parobrodarskega društva Clarye iz Garstona, je padel vodeči kipitan naenkrat mrtve na tla. Ker ni nihče tega opazil, je plul parnik brez cilja po luki semintja in medtem tako poškodoval španski parnik »Lista«, da se je ta potopil. Neki častnik na parniku »Retriever« je po tej nesreči pohitel na kapitanovo mesto, a ga je našel na mestu mrtvega, nakar je prevzel vodstvo ladje v svoje roke.

Strasen samomor starčka. 61letni delavec Jože Franke v Ober - Lindewiese na Nemškem je živel s svojo rodino v vednem kregu in prepiru. Starček je bil zelo vdan pijaci in je zapravljaj svoj pičli zaslužek po krmah in beznicah, a doma je gladu umirala njegova revna obitelj. Da se reši vseh nesreč pomanjkanja, lakote in alkohola, je prišel stari delavec na obupno misel. Vzel je v kamenolomu nabito dinamitno patrono in jo položil na svoja prsa. Nato je zažgal patrono, ki je eksplodirala in mu popolnoma pretrgala prsni koš. Mrtvega so potem delavci prepeljali v tamošnje bolnico.

Nasilen strellec. v Mörschweilerju na Nemškem je služil pri nekem inženirju mlad služabnik, ki je kmalu po svojem prihodu v inženirjevo hišo občutil nagnenje do njegove mlade služkinje. Obitelj ni trpela tega razmerja, zato je moral nasilnež od hiše. Mladenič se pa ni dal z lepa odsloviti. Nekega dne je počakal pri večnih vratih gospo inženirjevo, ko se je vračala s sprehoda in je oddal proti nji dva strela. Oba strela sta izgrešila cilj. Hudodelec je nato zbežal, a se je kmalu zopet vrnil in je večkrat ustrelil na inženirja, ki ga pa tudi ni zadel. Na pokanje samokresa je prihitela mestna policija, da vjame nevarnega strelca. Ta pa je hitro odnesel pete in se skril v bližnjem gozdu. Policija ga je od vseh strani obkrožila in je začela pravcati lov na skritega strelca, ko je ta uvidel, da mu ni več rešitve je obrnil smrtno orožje proti sebi in se smrtno zadet zvrnil na tla.

Grozna nesreča na železnici. V Elberfeldu na Nemškem se je dogodila včeraj okrog ene ure popoldne grozna železniška nesreča, ki je zahtevala 13 človeških žrtve, ki so obležale mrtve na mestu nesreče, a okrog 25 oseb je zadobilo težke in lažje telesne poškodbe. Od vlaka se je namreč med vožnjo odtrgal zadnji voz, ki je bil bržkone slabo spojen z ostalim vlakom. V tem vozu se je peljalo kakih 45 ljudi. Odtrgani voz je oddrdal po tiru nazaj in je naenkrat skočil s tira v neki jarek, kjer se je razsul na drobne kose. Istočasno so zadoneli izpod razvalin obupni glasovi ponesrečencev, jok in kliči na pomoč. Požarna bramba, orožništvo in rešilno moštvo je bilo takoj na delu, njim so se pridružili tudi potniki, ki so izstopili iz ustavljenega vlaka. Imeli so pred seboj grozen prizor. Posameznim ponesrečencem so bile razmesarjene roke in noge, temu je predrla telo tenka odkrjujena deska, drugemu je obrezala obraz steklovina razbitih šip. Osem oseb je bilo pod razvalinami že mrtvih, šest se jih je ravnokar borilo s smrtjo, a okrog 25 potnikov je dobilo večje ali manjše zunanje in notranje poškodbe. Proti železniškim uslužbencem so uvedli strogo sodnijsko preiskavo.

Krvava borba z blaznim vojakom. Prejšnji pondeljek so odpustili iz vojaške službe v Švici 25letnega vojaka Hermana Schwarzja iz Romanshorna, ki je že dalj časa kazal znake duševne nenormalnosti. Schwarz je odšel na svoj dom, kjer je v soboto zvečer izvršil neverjetno krvavo dejanje. Okoli sedme ure zvečer se je blazni vojak prikazal na oknu svojega stanovanja in je začel naenkrat streljati z ukradenim službeno puško na mimoidoče. Nekega peka je ubil na mestu. Nato sta udrila hišna vrata dva policaja, katerima je prihitel na pomoč tudi neki mesar iz sosednje hiše. Naenkrat zadonita iz hiše dva strela. Mesar se zvrne smrtno zadet na tla pred vratni, a policaja sta se strahoma umaknila. Nato je streljal naprej skozi okna svojega stanovanja in je ubil še tri osebe, a osem jih je nevarno rnil. Streljal na ni kar v slepo, ampak je vsakikrat dobro pomeril in skoro vsakikrat zadel človeško žrtev. Medtem je požarna bramba zaprla trg pred blaznikovim stanom. Policija je pričela streljati na podivjanega vojaka, ki se je nato umaknil v sobo in začel streljati iz za zaprtih polken. Ako je skušal kd vdomiti skozi vrata v njegovo hišo, je hipoma odprl vrata in ga

podrl s smrtnim zrncom. Okrog enajste ure ponoči so začeli v vasi zvoniti na pomoč, nakar se je kmalu zbrala cela četa oboroženih mož, ki so obkolili hišo in proti dvajseti uri na hižo napravili juriš. Vlomili so v sobo, a Schwarzja že ni bilo nikjer. Posrečilo se mu je priti v temu na hišni vrt, odkoder je izginil v bližnjem gozdu in se napotil bržkone proti Konstanci. Dvajset policajev se je nemudoma odpravilo za njim. Tudi po begu so slišali iz neke tvornice še neprestano streljanje in sicer večkrat pet do osem strelav zaporedoma. Lov na zblaznega Schwarzja je trajal še ves naslednji dan. Zločinec se je pred preganjalci zopet umaknil v gozd. Medtem je prišla od kantonske vlade v Zürich povelje, naj se proti nasilnežu brezobzirno postopa. Policija in požarna bramba sta pričeli na v grmovju skritega vojaka streljati. Več krogelj je zadelo Schwarzja v roko in stegna, vendar ni bil nikjer nevarno ranjen. Vsled velike izgube krvi je zločinec onemogel padel na tla, nakar so ga prijeli, mu obvezali rane in ga prepeljali na opazovanje v bližnjo blaznico.

Ljubljana.

— Trojna blamaža. Kranjski finančni minister in deželni minar dr. Lampe hodi čudno pobit in s povešeno glavo po cestah svojega slavnega življenja. Kaj se mu je pripetilo, da je zlomljen njegov ponosni duh? Učakal je v zadnjem času troje balmaž, in sicer: 1. Ribnikarja je ovadil državnemu pravdnistvu — Ribnikar je bil pred sodiščem oproščen. 2. V deželnem šolskem svetu je provociral prepoved šolskih telovadnic v uporabo Sokolom — načno ministerstvo je to prepoved razveljavilo. 3. Insceniral je disciplinarno preiskavo proti prof. Jugu — prof. Jugu niso mogli skriviti niti lasu! — Tako se je zgodilo, da je dobil Lampe kar tri batine in vse tri kar po glavi. Njegov potrtost je torej razumljiva. Kaj šele bo, če pridejo drugi, še hujši udarci? Ubogi, ubogi Lampe!

— Kranjska hranilnica in nje ubožničar v Vodmatu. Ako gremo mimo omenjene ubožnice po stari poti zapazimo, da iz velike palače komaj par glav včas pri oknih ven pogleda, zato se ljudje pogosto povprašujejo, kako je to, da je v tako velikem poslopju samo 50 ljudi, po mestu in deželi je pa toliko revežev in siromakov, ki nimajo nobenega zavetja. Mar nima »Kranjska hranilnica« toliko dobička od slovenskih milijonov, da bi ubožnico napolnila. Če skrbi za 50 ljudi, naj še nadaljnih 50 vzame v oskrbo, akoravno Schulvereinska šola dobi par stotakov manj podpore. Splošne zahteve ljudstva so, da »Kranjska hranilnica« takoj napolni svojo ubožnico z slovenskimi reveži.

— Slovenec imenovan kontrolorjem kaznilnice v Gradski. Včeraj jutraj z brzovlakom se je odpeljal g. nadporočnik Adolf Arko od 27. tukajšnjega pešpolka v Gradsko, da nastopi tamkaj novo službo kontrolorja. Dobil je poziv ravno sedaj, ko je bil na vajah ter je moral takoj iz vaj odpotovati na novo službeno mesto. Pri omenjenem pešpolku ga bodo težko pogrešali ker on je bil mož na svojem mestu in v vseh službah zelo uporaben. Govoril je 5 jezikov. Najbolj bo moštvo občutilo težko izgubo nad vse priljubljenega jim častnika. Bil je pravi oče vojakov. Vse je ljubil, kakor oče svoje otroke. Nikdar ni nikogar kaznoval. Svoje slugo je menjal pred doslužbenim vojaškim letom ter jih potem priporočal polkovniku za »avanzma«, da so postali podčastniki in se v civilnem življenju laglje dobili službo. Bil je zaveden Slovenec in narodnjak. Zatorej mu ključemo pri odhodu: Vse najboljše in mnogo mnogo uspeha v novi službi!

— Hišni posestniki mesta Ljubljane se v svojo lastno krst vnovič opozarjajo, da je rok za vložitev napovedi o najemniškem dohodku za odmero hišnonajemniškega davka za leto 1913. in 1914. koncem avgusta t. l. potekel. Zato naj se vsi oni, ki so ta rok zamudili, nemudoma tej dolžnosti odzovejo, ker zapade vsled § 31. ukaza dvorne pisarne z dne 6. septembra 1821, št. 1589 vsak hišni lastnik 3 dni po brezuspešnem pogonu v denarno globo 20 kron in mora po preteku nadaljnih 8 dni, če bi napovedi ne vložil vrhu tega trpeti stroške uradne sestave napovedi po odposlancu davčne oblasti.

— Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo dne 8. t. m. veselico v vseh prostorih restavracije pri Perlesu v Prešernovi ulici v prid Narodnemu skladu in društveni knjižnici. To je prvo društvo, ki bo naklonilo del veselilnih dohodkov v prid Narodnemu skladu, katerega potreba se je posebno povdarjala na zadnjem shodu zaupnikov. Pričakujemo, da bodo odslej začela tudi druga društva prirejati veselice v ta namen, ker brez močne strankine blagajne ni mogoče uspešno boriti se proti nasprotniku, ki so mu za volitve na razpolago različne blagajne in fondi. Obisk prireditve priporočamo vsem zavrednim naprednjakom.

— Korist narodnega blaga. Prva slovenska zaloga čaja v Ljubljani, Rožna ulica št. 41. je nakazala družbi sv. Cirila in Metoda zopet K 70, vsega skupaj doslej K 400. Ta rodoljubni prispevek priporoča slovensko tvrdko gg. Fr. Kovača in Ign. Nevaka, ki se tudi resnično trudita, da ustrežata odjemalcem z izbornim blagom po primerno nizki ceni.

— Cvetlični dan v Spodnji Šiški. Cenjeni gospodi in gospodine, ki mislijo pri cvetličnem dnevu sodelovati, se vabijo, na sestanek, ki se vrši v sredo, 4. t. m. v Čitalnici v Sp. Šiški. Udeležite se ga v obilnem številu, ker je zelo važen in sicer brez osebnega obvestila. Na svidenje!

— Ljubljanske akademike prosi izvrševalni odbor za I. vseslovenski cvetlični dan, da se danes zanesljivo zbere kar najštevilnejše ob 2. popoldne v prostorih Narodne čitalnice, ker je treba urediti obširno in zelo nujno delo.

— Damski sestanek za ljubljanski cvetlični dan se vrši v četrtek 5. t. m. ob 4. pop. v damski sobi »Narodnega doma«. Vabljeni je k sestanku vsaka Slovenka, ki želi sodelovati

pri tej narodni prireditvi. Za obisk sestanka ni potrebno nikakega vabila. Prosim pa, za neslajne, polnoštevilne obiske cenjene dame in gospodične, ker se bodo na tem sestanku dale važne informacije in se bo odločalo o notranji organizaciji ljubljanskega cvetličnega dneva.

— »Ljudski oder« in deželno gledališče. Klerikalci so si ustanovili »Ljudski oder« z očitno priznavanim zlobnim namenom, da bi deželniemu gledališču škodovali ter mu vzeli kolikor mogoče veliko število obiskovalcev. Stare in mlade tercijalke so pošiljale z vstopnicami po brivnicah in javnih lokalih agitirali za predstave »Ljudskega odra« in v vsa klerikalna društva so dobivala ukaz, da morajo obiskovati le klerikalno gledališče. Res so s tem škodovali popoldanskim predstavam v deželni gledališču in tudi večernim nedeljskim predstavam so z galerije vzeli nekaj obiskovalcev. Zaradi terorizma je hodil marsikdo nerad v »Ljudski dom«, dasi bi bil šel rajši v deželno gledališče. Pa tudi nekaj štreberjev so všli s svojo vabo. Kakšno reklamo so delali za svoje smešne predstave v »Slovincu« in v »Laibacher Zeitung«, ve vsakdo. Kakšne kritike so pisali o teh svojih klerikalnih predstavah! A kako so na drugi strani trgali in malenkostno poniževali predstave v deželni gledališču! Kako so zasmejovali vodstvo in nekatere igralce deželnega gledališča! Naročili so iz Düsseldorfa zase nove kulise ter jih razkazovali na posebni veselici s koncertom »Ljubljane«. V vseh raznih svetlobah so kazali ljudem tiste kulise ter se obenem rogali deželni gledališču, ki je imel stare in raztrgane kulise ter polomljen oder. Klerikalcem tisočake, liberalcem pa ničesar! — To je bilo njih geslo. Imeli so med igralci deželni gledališču tudi plačanege ovađahu, ki je vsak prepričan in vsako neznaťno afero prenesel klerikalnim zaupnikom na nos. V deželnem dvorcu, v »Unioni« in »pri fajmoštru« so zvedeli klerikalci izza kulis deželni gledališču več kot vsi liberalci skupaj. Te ovadbe so seveda tudi izrabljali in z njimi izvajali koncem sezone krizo. Ko so Robida štrajkali vsi njegovi neplaćani diletantje, si niso znali drugače pomagati, kakor da jim je moral g. Verovšek igrati tudi brezplačno zato, ker je bil v počitnicah dobil potovalno ustanovo v Berlin. Štrajkujoči klerikalni diletantje so šli celo k dr. Susteršiču povedat, zakaj nečejo Robida več igrati. Dr. Susteršič pa jim je rekel: »Prav inate!« Kakor hlapce je psoval Robida te diletante, za vse kravale na »Ljudskem odru« smo vedeli, a molčali smo, ker nas niso brigali. Vedeli smo, da se »Ljudski oder« pokoplje sam in da ga mora uničiti prav tisti fanatični Adolf Robida, ki je bil v »Slovincu« najslabši kritik predstav v deželni gledališču. Uresničilo se je: Kdor drugemu jamo kopije, sam vanjo pade. »Ljudski oder« je zaprt in na bobnu, deželno gledališče pa bo še nadalje igralo.

— Razmere v deželnih mrtvašnicah in klerikalna pleteta. Prejeli smo in priobčujemo: Ako stopi kdo v deželno mrtvašnico kropit kakega znanca, se ga mora takoj polotiti žalost. Hkrati, ga mora popasti »sveta jeza«, ko zagleda mrtliča, — posebno reveže, — v kakem stanju da so. Takoj lahko spozna, da imajo klerikalci za siromaka še manj čuta, kakor za psa. Za deželne avtomobile — sto in sto tisoče — za »Ljudski oder« ter za vse nepotrebne stvari imajo denar, samo par kronic nimajo, da bi pustili napraviti nekaj blazin ter v nje natlačiti malo oblanja mrtličem za pod glavo: siromaki ležijo v omenjeni mrtvašnici ravno tako, kakor da to niso ljudje. Bolje je za vsakim plotom umreti, kakor v deželnih bolnicah, posebno ako je kdo revež in nima premoženja, da bi vse drago plačal. Kedaj se bode naredil že konec tem razmeram?

— Sokol I. naznanja svojim članom in br. društvom: V sled trdovratno neugodnega vremena je društvena prireditev preložena na prihodnjo nedeljo 8. t. m. Vsa navodila in dispozicije glede spreveda, telovadnega in veselicega sporeda, glede paviljonov itd. veljajo v celotnem obsegu za danes teden. — Vse sodelujoče dame in člane znova prosimo, da storijo med tednom pri svojih znancih vse, s čemur se more gmojni uspeh prireditve dvigniti. — Zadnji sestanek sodelujočih dam bo v soboto zvečer ob 7. uri na Ledini. — Šotori se bodo postavljali v petek in soboto. Da so izdatki za društveno blagajno čim manjši, prosimo vse brate dobre volje, da pri tem delu pomagajo veseličnemu odseku. Damam priporočamo, da že v soboto okrasijo in uredijo šotore po lastnem okusu, da ne pade vse delo na nedeljo dopoldne. — Eventualna nova ali dodatna navodila bodo med tednom objavljene v dnevnikih »Dan« in »Slov. Narod«.

— »Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu avgustu se je na knjižnice in na tekoči račun Možilo K 2,340.271.38, dvignilo pa 2,046.065.09 K. Stanje kancem avgusta K 15,308.015.62.

— Mestna klavnica. V mestni klavnici ljubljanih je bilo od 18. do 25. avgusta t. l. zaklanih 79 volov, 4 biki, 5 krav, 172 prašičev, 250 telet, 28 kostrunov, 3 kozlički. Vpeljalo se je 528 kilogramov mesa, 1 prašič in 20 telet.

Trst.

V nedeljski številki ste ožigosali nekega rodoljuba pri sv. Jakobu v Trstu, ker baje ni hotel dati tamošnji Čitalnici prostorov. Ne vem sicer kako in zakaj, vem pa, da se je začela proti Čitalnici sistematična gonja. Tako je mel pevski zbor tega društva nastopiti na nedeljski slavnosti N. D. O. in ker nima prostora za vaje so naprosili godbeni odsek N. D. O., da bi za en večer prepustili prostore, da bi »Čitalnica« lahko nastopila. Prostorji so bili obljubljeni, prišli so pevci in pevke, a v prostorih godbe je imel godbeni odsek sejo in Čitalničarji so se morali raziti brez vaje in v nedeljo niso mogli nastopiti. Potem bodo govorili, da je »Čitalnica« nasprotnica N. D. O. medtem ko je resnica, da so jej sami člani N. D. O. preprečili nastop. Godbeni odsek bi bil lahko kakor vedno tudi takrat imel svojo sejo v »Jadransku«. Menda ima tudi tu rodoljub Sorn za sluge? — Še lepša in značilnejša je sledeča:

V enajstletnem svojem obstanku je »Čitalnica« vedno podpirala »Konzumno društvo«. Nje člani so tam kuhani in pečeni. Veselice in zabave, ki jih je »Čitalnica« tam prirejala so nesle dobiček edino »Konz. društvu«. Stanarino je »Čitalnica« morala plačevati kakor vsak najemnik in tudi vedno vse poravnala. Seveda je bila blagajna »Čitalnice« radi velikih stroškov vedno prazna, ker ni imela nikake pomoči. Drugod kakor v Barkovljah, Škedenju itd. dajo tamošnja »Konz. društva« kulturnim društvom brezplačno prostore na razpolago. Sedaj pa čujte in strmite. Slavno »Konz. društvo« pri sv. Jakobu noče »Čitalnici« niti proti plačilu stanarine dati prostorov v novi hiši. Resnica je, da so razni Stuparji in kako se že vse kličejo te korifeje stari nasprotniki »Čitalnice«, dasi sami ne vedo zakaj. Vendar jih opozarjam naj se ne igrajo z ognjem. Dasi nisem član »Čitalnice« vendar se za nje usodo zanimam, ker je neobhodno potrebna in koristna. Zato pa proč z gnjilobo v »narodnih« vrstah. Prepričani naj bodo nasprotniki »Čitalnice«, da čeprav so »Čitalničarji« že obupali in hočejo napraviti korak, ki ne bo časten za te »rodoljube« se vendar dobi še prijatelj »Čitalnice«, ki bodo znali z dotičnimi obračunati. Zato gospoda: pamet! — Op. uredništva: Ta dopis priobčujemo, kakor smo ga prejeli.

Italijanci so se poskrili. Zaman smo jih iskali, videti jih ni bilo nikjer. Koga pa? No, saj se vendar spominjate preteklega tedna? Italijani so izdali celo letake, potom katerih so pozivljali italijanski narod, da se zbere v nedeljo, 1. septembra točno ob 8. zjutraj pred južnim kolodvorom. Uprizorili so velikansko agitacijo. Vsak večer so imeli sestanke, na katerih so se pripravljali na boj; »Piccolo« jim je pa pomagal pri ščuvanju. Policija je bila v skrbeh in bati se je bilo, da ne prepove izleta Ljubljancem in slavnosti Nar. del. organizacije sploh. A kaj smo videli v nedeljo? Pred južnim kolodvorom vse črno uniformiranih, bili so policaji. Ti so obkolili tržaške Slovence, ne vemo pa zakaj, saj ni bilo nobene nevarnosti, Italijanci so se pred veliko maso zavednega slovenskega proletariata poskrili. Ljubljanci bi gotovo radi videli tu in tam kak italijanski obraz, a vse zaman. To nedeljo se niso upali niti s hiše, temveč so rajše ostali doma. Ljubljanci so pa spoznali, da so Italijani veliki strahopetci in da se poskrijejo takoj, ko zagledajo pripadnike našega slovenskega naroda. Vse drugo je bilo v redu, samo uniformiranih je bilo preveč.

Slovensko mladino v Trstu opozarjamo, da se novi člani mladinske organizacije sprejemajo pri tajniku bratu Fran Pišotu, ulica sv. Marka 19.

Iz Škedenja pri Trstu nam pišejo: Tu vladajo prav žalostne razmere. Slovensko ljudstvo je nezavedno. Navdušenost vlada v naši vasi samo ob volitvah, kadar pa so volitve končane, pa navdušenje za narodno stvar potihne. Tisti ljudje, ki so na volilnih shodih živahno aklamirali narodne kandidate, zahajajo prav pridno v trgovine, ki so last naših nasprotnikov. In ravno to dokazuje, da je škedenjsko slov. ljudstvo navdušeno samo hipno, da je zelo nezavedno in ne ve, kaj je njegova dolžnost. Izobrazbe mu manjka! Obstoji sicer tu pri nas v Škedenju knjižnica in Čitalnica a ljudstvo se veliko premalo zanima za izobrazbo. Govorniki pa, ki prihajajo med nas, samo tu in tam, naravnost uspavajo ljudstvo. So to tisti, ki grme vedno proti radikalizmu. Moje mnenje je, da bi se morali sklicevati pri nas večkrat shode. Na shodih naj bi se pa poročalo vedno radikalno, strogo napredno. To bi pomagalo in ljudstvo bi se zbudilo iz spanja. Nadalje bi bilo potrebno širiti pri nas napredne liste, katere zelo zelo pogrešamo. Tu se namreč čita samo »Edinost«, ki ni nikak napreden list, dasi je naroden. V Čitalnici pogrešamo celo »Dan«, dasi ravno je to najboljši slovenski list. Tak list potrebujemo. »Dan« je neodvisen in za to je v zadnjem času tudi posvetil v našo vasio tja, kamor bi glasilo tržaških Slovencev nikdar ne posvetilo, ker bi si v takem slučaju tolko samo se bi po glavi. No, ker se je »Dan« začel zanimati za nas, Škedenjce, bomo gledali, da se razširi. Zadnji dopis nam je prav ugal. »Čitalnico« pa opozarjamo, da list naroči, kajti drugače bomo prisiljeni izvajati konsekvence.

Cvetlični dan na Proseku. Vsaka ideja, ki je vznikla v rodoljubnih srcih, služeč v podporo našim nad vse vzvišenim in humanitarnim organizacijam, ki vrše plemenito misijo na ošvoboje našega naroda, kakor tudi pospešuje njega kulturni napredek — je naša dolžnost v naši vasi gotovo več ali manj krepkega odmeva. Raznovrstni so viri, iz katerih črpajo te organizacije svojo življensko silo, a najnovejši vir, ki prekaša v marsičem ostale, in ki se bo gotovo uveljavil in udomčil tudi med našim narodom je gotovo: upeljava cvetličnih dni. Videč prekoristen in blag namen takih prireditev je sklenil domači Sokol prirediti ob priliki »Hajdrihove« slavnosti t. j. v nedeljo dne 8. septembra t. l. cvetlični dan. Vaščani, kakor tudi gostje, ki posetite ta dan našo vas — sežite radovoljno, brez pomislekov in predsodkov po cvetju in odkupite se z obuloso domovini. Mladina, ki se tako rada kitiš s cvetjem, ne delaj si priljavice, kje si boš omislila za ta dan šopek — lepih, dehtečih in pestrih si boš izbrala ta dan od narodnih vrtnaric. Sploh naj bo krasila ta dan cvetlica slehernega vaščana, kakor tudi gosta ne glede na stan, spol in starost — ta dan naj je ne manjka v gumbnici oguljene suknje reveža in ne v gumbnici bogatina. Razprodajanje cvetlic se bo omejilo le na vas in vaše lokale, na slavnostnem prostoru se cvetlic ne bo prodajalo in to radi tega, ker se upošteva odredbo društva »Hajdrih«.

DRUŠTVA.

Društvu za zgradbo Sokolskega doma v Šiški je vpsal brat Hafner Mijo, odbornik Sokola v Kostanjevici, 20 K za en blok, katerega bo razpečal med kostanjeviškim Sokolu naklonjenim prebivalstvom. Presrečna hvala in

krepek Nazdar za njegovo požrtvovalnost. Gosp. Peter Burja, gostilničar »pri Ančniku« v Spodnji Šiški, je oddal društvu 10 K, katere je pridobil za zgradbo pri neki kupčiji. Stotera hvala! — Sokolski dom v Šiški je sila potreben, a vendar društvo še ne more pričeti z zgradbo, ker manjka denarja. Ker ima pa društvo še dosti blokov za razpečevanje, vidi v požrtvovalnosti brata Hafnerja iz Kostanjevice lep zgled prijateljem Sokolstva na deželi in prosi, da bi se iz vsakega večjega kraja oglasil kdo, ki bi nam hotel razpečati vsaj en blok med svojimi znanci in prijatelji. Oglasiti se je treba samo potem ene dopisnice na »društvo za zgradbo Sokolskega doma« v Šiški, ali pa na društvenega predsednika brata Josipa Seidla, župana in posestnika v Sp. Šiški.

»Südslavische-Hochflut«. Ob času lanskil državnoborskih volitev v Trstu, so se pojavili po mestu lepaki, kjer se roti Nemce, naj za božjo voljo oddajo glasove nemško-italijanskemu kandidatu, češ, rešimo združeno kar moremo, če ne nas vse skupaj poplahne slovenska poplav v morje. Lepakov niso pustili tiskati Nemci, pač pa signori krog Piccola. Narasle so torej v Trstu jugoslovanske vode in Lahj imajo strah. Kdo pa ima največ zaslug? Ciril-Metodova družba in oni ki delajo v njenem smislu! Tiste, italijanskih krempljev rešene dušice so postale mogočeni faktor. Sola jim je vcepila ljubezen do rodne grude. Zato pa podpirajte kjer morete C. M. D. to direktno ali pa potom njenih podružnic. Kdor je more naj torej poleti 8. septembra v Grosuplje k velični podružnici C. M. D. Zabaval se bo izvrstno!

Gasilno društvo v Gorenji vasi nad Škojjo. Loko priredi v nedeljo 8. t. m. ob treh popoldne na vrtu tov. Fr. Ks. Jelovčana veliko ljudsko veselico z narodno igro »Krivoprisežnik«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

(Resnična dogodba iz najnovejše dobe.)

II.

G. Koprivec je imel kot dacar tudi mnogo-krat opravilo v Medvedovi gostilni. Kmalu je spoznal vse okoliščine. Videl je brhko Malko, vedel je, da ima po rajnem Medvedu že 2000 K dote, čul je pa tudi, da bo prej ali slej Malka dedinja vsega Medvedovega premoženja. Ni čudno, da se je Koprivcu zahotelo po Malki — saj je bila to izvrstna partija. Poskušal je svojo srečo a naletel je na hud odpor pri njej; njeno srce je bilo oddano — ljubila je mladeniča P. iz T. Pa Koprivcu ni upadlo srce, skoval si je drug načrt, ki ga je slednjič tudi privedel do cilja. Ker je Malka vedno in odločno odbijala vse njegove ponudbe, jel se je dobrički g. Medvedovi in je tako špekuliral: Če ne dobim Malke vzamem Medvedovo nekaj se mi bo vendar posrečilo. Na vsak način je hotel postati lastnik lepega Medvedovega posestva. In v tem stremljenju, je bil Koprivec mojster — to se mu mora pustiti! — Kmalu je imel gospo Medvedovo popolnoma na svoji strani in na njegovo prošnjo je začela ta Malki prigovarjati, da naj pusti P. pa naj vzame Koprivca. Malka se je temu branila, kolikor se je dalo, odlašala z odločitvijo in vedno zatirjevala, da je še čas za močitev, da se ji ne mudi, da naj Koprivec še počaka. Veliko je trpelo njeno zaljubljeno srce, bojevala je hude duševne boje, ker se je bala zameriti se svoji dobri rediteljici in ker ji srce ni nikakor pripustilo, da bi zapustila svojega izvoljenca.

Malo upanja ji je zasijalo v njeno mučno življenje, ko je bil prestavljen Koprivec v Toplice pri Novem mestu. Pa Koprivec tudi sedaj ni odnehal; pismo za pismom je dohajalo sedaj na Malko, sedaj na g. Medvedovo. Nekaj pisem imamo v rokah; vseh ne bomo objavili, ker bi nam vzelo preveč prostora. Nekatere odstavke iz njih pa hočemo navesti, da vidijo naši čitatelji kako je Koprivec znal. Evo jih!

Toplice, 21. 3. 1898.

Draga mama!

Ne morem Vam popisati, kako mi je težko, ko nisem dobil danes pisma, ker popolnoma sem bil v veri, da danes dobim pismo od Vas ali pa od Malči. Vem, da ste imeli dosti dela te dva dni, a vendar sem mislil, da mi bode Malči odpisala. —

Slika od pokojnega ata sem djal v eno steklo in jo imam na pisalni mizi. Domača gospa jih je koj spoznala, ker ste bili tukaj. Prosim Vas ljuba mama odpišite mi na to pismo ako mi že na mnoga niste, ker imam grozno veliko skrb.

Vem da se bojo moji prijatelji še bolj sedaj trudili mi srečo uničiti, pa naj mi jo le saj bode potem za vedno uničena, ker povem Vam, da bi tega ne mogel prenesti, ker s prstom bodo ljudje za menoj kazali. Tisti špotljivi zasmeh od gospe Eibensteiner mi ne gre izpred oči. Čudno se mi zdi, da ravno sedaj ljudje vedo toliko slabega od mene, preje bil sem pa blizo 9 let v Litiji in Zagorju, pa ni nihče vedel slabe besede od mene. Ljuba mama, ne pustite me v sramoti, ker veste, da tega moje pošteno srce ne bo preneslo. — Tudi Malči me ne bo pustila, ako ima le količkaj sočutja z menoj. Ako je pa božja volja da moram ravno jaz tako nesrečen biti, potem naj me pa bog reši iz tega sveta. Vam bodem pa hvaležen še v hladnem grobu. Pošiljam Vam moj najpriprošnejši pozdrav kakor tudi Malči. Pozdrav tudi Marički, gospe Herman in vsem vedno Vaš hvaležni

T. Koprivec.

Čez dva dni je že zopet pisal:

Toplice, 25. 3. 98.

Ljuba mama!

Prejel sem Vaše pismo z največjim veseljem. Zahvaljujem se Vam za tolažbo katero mi dajete. Verujte mi ljuba mama, da še v mojem življenju nisem bil tako obupan, kakor sem bil.

Potolažili ste me zelo in tudi Malka me tolaži, toda ljuba mama, ako se spomnim na to, koliko imam sovražnikov mi pa takoj stopijo solze v oči. Poznate me ljuba mama in vse ste vedeli, kaj sem počel v Zagorju, ali sem kedaj komu kaj žalega storil. Še celo v službi sem z ljudmi mehko ravnal, da me sedaj Pavlič obrekuje, da sem bil premehek, da sem bolj ljudem ustregel in da ne more nihče reči da sem mi kaj krivice storil. — Videli ste sami, da kedaj je bila kaka reč da so bili Maner, Modic in g. načelnik skupaj in če mene ni bilo, so že vprašali, kje sem. Pet sem, zabaval sem jih, pustil sem celo da so mi čez čast rekli in vse sem potpel, da si prijatelje ohranim. Slišale ste tudi ob moji odhodnici, kako me neradi pustijo. Modic je še celo rekel, da bo nadzornika, ki me je prestavil v časopise dal. In sedaj pa vidite, kako so se vzdignili čez mene. Povem Vam ljuba mama, da jedina Vi ste še moja tolažba in Malka. Vidite ljuba mama ves srečen sem bil, ko sem sem prišel, a z dvema besedama mi je Malka vso srečo odvzela. Vesel sem bil tako, da nisem vedel da me noge nesejo čez Wagensperk, ko mi je Malka rekla »ako sva namenjena, da bova skupaj prišla«. S tem mi je dala upanje da sem bil srečen, kakor še nikdar na svetu in naenkrat zadelo me je njeno pismo kakor strela iz neba, in vsekarlo rano katero ne bo drug zacelil, kakor ona. Ako jo bode ona zacelila naj jo zaceli, drugače jo bode pa smrt.

Ljuba mama, jaz vem da sem Vas močno užalil, toda prosim Vas na kolenih, odpustite mi. Ne zamerite mi, ko slabo pišem, ker od tistega dne se vedno po vsem životu tresem. Nisem še užil vse tri dni družega kot nekaj župe. V službi še nisem bil nikjer od tistega dne, ker vedno samo polegam; čutim se že tako slabega, da ne morem biti dolgo po konci. Kukecu sem takoj odpovedal, ker mi ni za službo, tudi bi ne mogel tam biti, da bi se ljudje norčevali. Saj veste, da so me še prej vedno za zabavo in za norca imeli, kaj bi bilo šele sedaj. Tudi sem mislil to službo odpovedati, pa mi je ravno drugi dan brat pisal, da bode o veliki noči domu prišel in če bi odpovedal, bi ne dobil urlaub in bi ne mogel ljubega brata videti, kateri ima pravo bratovsko ljubezen do mene. Ljuba mama prosim Vas, odpustite mi in ne bodite hudi. Predstavljajte si kakor bi jaz pred Vami klečal in Vas prosil odpuščanja, ker jaz vem, da sem Vam žalil Vaše plemenito srce, katero je tako dobro proti meni. Rečem Vam, da se Vam ne morem dosti hvaležnega skazati. Obljubim Vam, da Vas ne bom nikdar več tako žalil. Mogoče bode Bog vendar tako milostljiv, da mi da to doseči. Rečem pa Vam ljuba mama, da Malka ne ve, kako jo jaz ljubim, ker ona misli, da jo le radi bogastva ljubim, toda jaz jo vzamem, ako bi ona čisto nič ne dobila od Vas, ker jaz jo poznam, da je pametna, pridna in kar je zame največ, čisto nepokvarjena. Rečem Vam, da izmed 100.000 jeden bi je ne ljubil tako kot jo jaz. Tudi jaz bi jo ne mogel tako ljubiti, ko bi jaz njenih lepih čednosti ne poznal. Recite ji, da ji bom že odpisal, ko bom ložer pisal, ker danes sem zelo slab. — Odpišem tudi Vam težko, toda odpišem Vam zato, da Vas pomirim, ker sem Vas žalil.

V drugem pismu pravi:

(Dolge.)

Nevaren ropar in pote-puh zopet pod ključem.

Na cesarjev rojstni dan je v Novem mestu na trgu stoječi sodni oficijant Grom med množico zapazil neki sumljiv obraz, o katerem se mu je zdelo, da je zasledovan po tirnici in da je istoveten z nevarnim roparjem, tatom pote-puhom Miha Hudoklinom doma iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Da se prepriča, je li osumljeni pravi tiček, nalašč zakliče kratko pa odločno njegovo ime, na to pa se hitro obrne tako, da ga klicani ni mogel zapaziti, da ga ravno on kliče. Ta manevar se je izborno posrečil. Hudoklin, komaj je zaslišal svoje ime, je takoj reagiral na klic ter se oziral kdo ga kliče.

Ker le ni bilo nikogar, se mu je zdela stvar sumljiva pa se je odstranil. Grom mu je neopazno sledil. Hodila sta iz mesta v Kandijo, po ulicah in trgu semintje. Ker je bila ravno v tem času parada, in ni bilo nobenega stražnika na razpolago, ga je Grom zasledoval toliko časa, dokler je prišel prvi stražnik. Stražnik primerno informiran kakšnega nevarnega tička ima pred seboj, ga prav prijazno pokliče na magistrat. Tu se je nekaj časa branil biti Hudoklin, a ko je videl da mu laž ne pomaga veliko, se je vdal.

Miha Hudoklin je eden najbolj nevarnih roparskih potepuhov na Kranjskem. Iz svojih »ekskurzij« pozna vsako vas po celi deželi. Radi tatvine, ropa in vlačugarstva je bil že osemkrat kaznovan. Vsega skupaj je presedel čez 20 let v ječi. In kakor nanese: je pohleven tat iz navade, a zna biti tudi nevaren ropar. Nekeč je celo nekega 10letnega dečka zgrabil ter mu z grožnjo, da ga ubije, če ga izda, kar na mestu strgal hlačice iz telesa. Najljubše pa so mu žepne ure. Kadar se je kje teh lotil, je oropal kar cele vasi. Na predsednikovo vprašanje — tiček je kot zadnji zaključil novomeško poroto — čemu mu je bilo toliko ur, je z zadovoljstvom se smehljaje odgovoril: E kaj, barantje sem delal z njimi. Sploh pa ni nič izbirčen; vkrade tudi stvari, ki jih takoj zavrne. V zadnjem času je bil v ljubljanski prisilni delavnici. Ker je krojač po poklicu, si je tu zaslužil blizu 150 K denarja za kar si je nakupil lepe obleke pa še šivalni stroj od Jaxa. Nazadnje je delal pri Töniesu v Ljubljani.

Pa delo mu ni dišalo. Počel se je na pot, prelodil je Gorenjsko in Dolenjsko. V Trebnjem pravi, se mu je pridružil neki tovariš, katerega pa ne izda, češ, da bi bilo to »pod njegovo častjo«. Napotila sta se čez mesto proti St. Petru. Spotoma sta naletela na bolj samotno stečiču hišo Antona Blažiča. Hudoklin se je splazil v hišo, odprl skrinjo ter začel revizijo. To pa je zaslišala pod sobo v kleti se nahajajoča žena.

Ko pa je prišla k vratom, je zapazila neznanega človeka brskati po skrinji. Zbala se ga je in takoj poklicala mlatiče iz poda. Med tem je umovnič že zbežal skozi okno. Blažič pa ga je dohitel in ker se mu je oni uprl z nožem v roki, ga je udaril s palico po roki. K sreči so v tem prihiteli drugi mlatiči, ki so ga primorali, da je položil pred njimi nož in knjižico. Na to pa je odšel. Po tem aktu je žena opazila, da ji je zmanjkala denarnica z drobižem do 80 vin. Iz odvzete knjižice se je šele zvedelo, da so imeli v Mačkovcu nevarnega tiča, pa jim je odletel. To se je zgodilo dne 23. julija, 18. avgusta se je drzni tiček vjel slučajno ravno od tiste strani, od katere so ga po tirnici zasledovali. In tako prišel kot zadnji na vrsto pri tem porotnem zasledanju. Razprava je nudila mnogo zabave, Hudoklin je namreč jako občutljiv kar se tiče časti, a zraven tudi šegav in poreden. Porotniki so vsa vprašanja soglasno potrdili in tako je Hudoklin za štiri leta težke ječe zopet preskrbljen. Kranjska dežela pap rosta pred enim najbolj nevarnih potepuhov.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

OBISK MINISTRA HEINOLDA PRI GROFU STUERGHU.

Dunaj, 3. septembra. Dveurni obisk ministra Heinolda pri grofu Stürgku se smatra v tukajšnjih političnih krogih kot politični obisk, ki ima zvezo z sedanjimi kabinetom spremembami. To potrjuje tudi konferenca, ki jo je nato imel grof Stürgkh z bivšim ministrskim predsednikom Gautschem.

NASILJA TURKOV NAD SRBI.

Belgrad, 3. septembra. Belgrajski listi poročajo o novih nasiljih nad Srbi v Turčiji, sledeče: Albanci in Turki so v vasi Poljce požgali 450 srbskih hiš. V Berani so ubili nekega uglednega Srba; v belopoljski vasi Vrbici so ubili dva brata Srba in njihovi rodbini. Pri Javorju so Turki zaprli mejo, tako da ne morejo niti tisti čez mejo, ki potujejo iz Srbije v Turčijo. Na meji so ustavili celo uradnika, ki ga je poslala vlada, naj preišče zadevo glede masakra. V tem letu so v Turčiji ubili 20 Srbov, ranili 130, 170 pa oropali. Vsa škoda, ki jo imajo Srbi, znaša pol milijona dinarjev. Ko so došla ta poročila v Belgrad, je ogorčenost proti Turčiji narasčala in občinstvo je dalo duška ogorčenosti na ulicah.

POTOVANJE SRBSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA V PETROGRAD.

Belgrad, 3. septembra. Prestolonaslednik Aleksander namerava 15. septembra potovati v Petrograd k ruskemu carju Nikolaju. S tem potovanjem so v zvezi dalekosežne kombinacije.

BOLEZEN PRINCA GJORGIIA.

Budimpešta, 3. septembra. »Keleti Ertesite« poroča, da so vse vesti o bolezni srbskega princa Gjorgija povsem izmišljene. Dementi so iz zanesljive službene strani. Princ je le neznatno obolen na želodcu in se po kratkem zdržku v Zenevi vrne v Francijo.

LJUDSKO VOJNO RAZPOLOŽENJE V SRBIJI IN BOLGARIJI.

Sofija, 3. septembra. Ljudski glas zadobiva vedno več tal za vojno razpoloženje proti Turčiji. Konečno odločitev o mobilizaciji bo zadalo razpoloženje v sobranju. Vendar ni misliti, da bi Bolgarija nepreračunano započela kak korak.

Belgrad, 3. septembra. Vsled novih vznemirajočih vesti, ki prihajajo o nastopanju proti Srbom v Turčiji, nameravajo še druga narodna društva v Srbiji sklicati shode po vzoru Narodne obrane v Belgradu in zahtevati od vlade, da dobi zadoščenje od Turčije, za poboje Srbov. Ljudstvo javno zahteva vojno.

MIROVNI POGOJI MED ITALIJO IN TURČIJO.

Rim, 3. septembra. »Avanti«, list, ki je bil ves čas med vojsko Italije in Turčije prav dobro informiran o položaju, poroča o sledečih spravnih točkah, ki so v pogajanjih med Italijo in Turčijo:

1. V mirovni pogodbi se ne bo nič vmešavalo v suvereniteto Kyrenaike in Tripolisa, da se Turčijo prisili priznati dekret 5. novembra 1911 in da se zdrži vprašanje cerkvene oblasti sultana v obeh provincah.

2. Italija se zadosti s sedaj zasedenim delom.

3. Italija prispeva Turčiji odškodnino za kraje, ki jih je dosedaj zasedla.

4. Italija proglasi v Egejskem morju zasedene otoke za svobodne, če jim Turčija prizna avtonomijo s krščanskim guvernerjem na čelu.

5. Turčija se zavezuje Italiji, da ji bo plačala odškodnino za škodo, ki so jo trpeli Italijani, ki so bili za časa vojske izgnani.

K tem točkam pripominja »Avanti«: To je prvi slučaj v zgodovini moderne vojne, da zmagalec plačuje odškodnino premagani državi.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Stepin: Sino bili zopet primorani odločiti, pride, za drugo se priporočamo. — Novomesto: Če bi bili sami tu, bi spoznali, da Vam ne delamo krivice. Pride vse počasi na vrsto. — Stražišče: Se priporočamo! — M. Š. v R.: Vsled preobširnosti ni bilo mogoče hkrati. Se priporočamo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Blagajničarka za modno trgovino, ne izpod 25 let stara, ki je že tako službo opravljala, se išče. Nastop takoj. Ponudbe na pošni preda 38, Ljubljana. 567—3

Mesečna soba s posebnim vvhodom se odda takoj. Sv. Jakoba trg št. 7. I. nad. desno.

Iskušen kurjač

z dobrimi spričevali se sprejme takoj v »Tovarni za klej« (Leimfabrik) Ljubljana.

Domači učitelj

za 4 dečke se išče takoj proti ugodni plači. — Reflektira se na absolviranega gimnazijca, ki je dober v latinščini in grščini.

Ponudbe pod šifro »Domači učitelj« na »Prvo anončno pisarno«.

ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležganjarna 250

M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne »UNION«.

Kavarna

se prodaja v Ljubljani iz proste roke. Pisma je pošiljati pod šifro »kavarna« pošto ležeče Ljubljana I.

Konfekcijska trgovina MAČEK & KOMP., LJUBBLJANA

založniki c. kr. priv. južne železnice

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča veliko izbiro jesenskih novosti za gospode in dečke.
Strogo realna postrežba. Najnižje cene.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Cenik zastoj in poštnine prosto.

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode. Najmodnejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletoje, raglane, kostume, jopice, krila in bluže po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Povodom pričetka šole

priporoča
modna in športna trgovina

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte
za dijake in diakinje

perilo, klobuke, čepice, majice, nogavice,
rokavice, dežnike, kravate, naramnice,
podveze, žepne robce, glavnike, krtače,
milo, predpasnike, pasove, torbice,
gumbe, moderce, telovadne čevlje itd.

Vabilo na subskripcijo 2656 kosov akciij

„Kolinske tovarne za kavne primesi, trgovskega akcijskega podjetja“,

lit. B à K 200.— nom.

Izredni občni zbor akcijonarjev z dne 14. aprila 1912 je sklenil zvišati akcijski kapital z izdajanjem 5000 akciij, lit. B, popolnoma plačanih, glasečih se na ime à K 200.— nom., in sicer tako, da se odda od teh novih akciij à K 200.— nom. 2344 kosov akcijonarjem družbe »Mateja Buve sin, akcijska trgovska družba za kavne primesi« kot nadomestilo za 3750 kosov akciij te družbe, ostalih 2656 kosov akciij lit. B à K 200.— nom. pa proti gotovemu plačilu v izdajnem kurzu in pod pogoji, ki jih je pooblaščen določiti upravni svet.

Na podlagi tega pooblastila je izdal upravni svet 2344 novih akciij lit. B à K 200.— nom. določenih za akcijonarje Buveve akcijske družbe, in je dalje na seji dne 21. avgusta 1912 sklenil pogoje, pod katerim se izda ostalo število 2656 kosov novih akciij lit. B à K 200.— nom. s čemur se popolnoma izvrši zvišanje akcijskega kapitala od K 2,000.000 na K 3,000.000.

Ker se bo del teh akciij porabil pri prevzetju podjetij gospoda Josipa Bergerja, ostaja dosedanjim gospodom akcijonarjem glasom sklepa občnega zbora rezerviranih 1300 kosov novih akciij à K 200.— nom.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje, zvišuje akcijski kapital z izdajanjem 2656 novih akciij à K 200.— nom. v skupnem znesku K 531.200 in si dovoljuje vabiti svoje dosedanje gospode akcijonarje, da subskribirajo 1300 kosov teh novih akciij, ki so jim rezervirane, pod temi pogoji:

Subskripcija se vrši s posebnimi subskripcijskimi listi v Živnostenski banki v Pragi in njenih filialkah, dalje pri Češki banki v Pragi in njenih filialkah ter pri blagajnicah podjetja v Pragi, Ljubljani, Kolinu in Prostějovu. Subskripcijski kurz je določen za posestnike akciij starejših izdanj na K 300.— Na stare akciije à K 400.— pride principiarno 1 nova akciija.

Gospodje akcijonarji, ki se udeležijo subskripcije, naj predložijo pri izvršitvi subskripcije svoje stare akciije (brez kuponskih pol), ki se jim po zaznamovanju izvršene subskripcije takoj vrnejo. Obenem s priglasitvijo je treba položiti kavcijo K 150.— v gotovini za vsako subskribirano novo akciijo, ostanek pa mora biti plačan do dne 1. oktobra 1912. Obenem s tem ostankom subskribirane valute je treba tudi plačati 6% obresti od posamnih vplačil od dne 1. julija 1912 pa do dne vplačitve. Subskripcijski termin je določen do dne 10. septembra 1912. Upravni svet si pridržuje pravico izvršiti repartitijo na novo subskribiranih akciij po sklepu subskripcije. Kdor bi se ne držal pogojev subskripcije, izgubi pravice na subskribirane akciije, in zneski, ki jih je vplačal, pripadejo fondu akcijske družbe.

One akciije, glede katerih bi dosednji gospodje akcijonarji svoje prednostne pravice ne izvršili, ter 1356 kosov akciij, ki jim niso bile rezervirane, ponudi upravni svet novim subskribentom pri kurzu K 355.— za kos.

V Pragi, dne 24. avgusta 1912.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje.

Vincenc Kříčka, predsednik upravnega sveta, /